

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 9

Birinci Birleşim

1 . 11 . 1962 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Açılış	2	3. — İdare âmirleri seçimi	2:4,6
2. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	2	4. — Sunuklar ve telgraflar	5
1. — Açık bulunan Devlet Bakanlığına, Trabzon Milletvekili Ali Şakir Ağan-oğlu'nun tâyininin, Başbakanın teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/420)	2	1. — Türk Silâhlı Kuvvetleri adına, Millet Meclisi Başkan ve üyelerinin 39 ncu Cumhuriyet Bayramını kutladığını bildiren Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cevdet Sunay'ın ve Millet Meclisinin mukabil hissiyatının Genelkurmay Başkanlığına iblâğ edildiği hususundaki Millet Meclisi Başkanlığının yazıları (5/15)	5
2. — Bursa Milletvekili İbrahim Öktem, Hatay Milletvekili Şekip İnal, Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve Isparta Milletvekili Sâdettin Bilgiç'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plân Karma Komisyonunun yenisi seçilinceye kadar görevine devam etmesinin karar altına alınması hakkında önergesi (4/117)	4:5	5. — Sorular ve cevaplar	7
3. — Başkanlık Divanı seçimi	2,5	A) Yazılı sorular ve cevapları	7
1. — Başkanvekilleri seçimi	2,4,5,6:7	1. — Maraş Milletvekili Kemal Bağcıoğlu'nun, asayiş bozan hâdiselere ve bunların önlenmesi bakımından alınan tedbirlere dair yazılı soru önergesi ve Adalet Bakanı Abdülhak Kemal Yörük'ün yazılı cevabı (7/162)	7:10
2. — Divan kâtipleri seçimi	2,4,6		

	Sayfa	Sayfa
2. — Maraş Milletvekili Adnan Karaküçük'ün, asayışı bozan hâdiselere ve bunların önlenmesi bakımından alınan tedbirlere dair yazılı soru önergesi ve Adalet Bakanı Abdülhak Kemal Yörük'ün yazılı cevabı (7/163)	10:13	
3. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Trakya'da linyit ocağı işletenlere, Sanayi Bankası tarafından, işletme kredisi verilip verilmeyeceğine dair yazılı soru önergesi ve Sanayi Bakanı Fethi Çelikbaş'ın yazılı cevabı (7/199)		13:14
4. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, haksız bir tasarrufla görevinden uzaklaştırılmış bulunan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdür Yardımcısına dair yazılı soru önergesi ve Sanayi Bakanı Fethi Çelikbaş'ın yazılı cevabı (7/201)		14:15

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Fuad Sirmen

KÂTIPLER : Nurettin Ok (Çankırı), Muslih Görentaş (Van)

1. — AÇILIŞ

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, Millet Meclisinin Birinci Dönem İkinci Toplantı yılının ilk birleşimini açıyorum.

Muhterem arkadaşlarım, arz etmek isterim ki, geçen çalışma yılında Millet Meclisimiz ke-

sif bir mesai sarf etmiş ve bu devre içinde 136 birleşim yapmış, 119 kanun kabul etmiş, 135 karar ittihaz eylemiştir. İçine girdiğimiz yıl esnasında da Yüce Heyetinize vatan ve millet hizmetinde büyük başarılar dilerim. (Alkışlar)

2. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Açık bulunan Devlet Bakanlığına, Trabzon Milletvekili Ali Şakir Ağanoğlu'nun tâyininin, Başbakanın teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/420)

BAŞKAN — Gündemimizde Başkanlık Divanı seçimi vardır. Seçimlere başlamadan evvel Cumhurbaşkanlığından gelen bir tezkere var, okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına
Açık bulunan Devlet Bakanlığına, Trabzon Milletvekili Ali Şakir Ağanoğlu'nun tâyininin, Başbakanın teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Bilgi edinildi.

3. — BAŞKANLIK DİVANI SEÇİMİ

1. — Başkanvekilleri seçimi
2. — Divan kâtipleri seçimi
3. — İdare âmirleri seçimi

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, ha-

tırlatmak üzere şu hususu arz etmek isterim ki, yapılacak seçimlerde; üç başkanvekili, üç idareci üye ve 6 Başkanlık Divanı kâtibi seçilecektir. Meclisimizin bugünkü mevcudu; üç ki-

şinin vefat, bir kişinin istifa ettiği, bir kişinin de mazbatası zâil olduğu, bir de iptal kararı bulunduğu için 444 tür. Bu 444 arkadaşın 173 ü C. H. Partisi, 150 si A. Partisi, 60 ı Y. T. P., 31 i C. K. M. P. ve 16 sı Millet Partisi mensubudur. Ayrıca 14 de bağımsız milletvekili mevcuttur.

Anayasamızın hükmüne göre, parti grupları mensupları, kuvvet derecelerine göre Başkanlık Divanında temsil edilirler. Şimdi, arz ettiğim rakamlara göre, Başkanlığınız bundan evvel Riyaset Divanında her parti grupuna isabet eden üye adedini tesbit etmiş ve grup başkanlarına takdim etmiştir. Tesbit edilen bu hususu bir kere de okutuyorum :

C. H. P. : 1 Başkan, 1 İdare Âmiri, 3 Kâtip, yekûn 5,

A. P. : 1 Başkanvekili, 1 İdare Âmiri, 2 Kâtip, yekûn 4,

Y. T. P. : 1 Başkanvekili, 1 Kâtip, yekûn 2,

C. K. M. P. 1 Başkanvekili, yekûn 1,

M. P. : 1 İdare Âmiri, yekûn 1.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, Başkanlığımızca tesbit edilen bu cetvele, Yeni Türkiye Partisi şu noktadan itiraz etmiştir. Kendilerinin şimdi okunan listede görüldüğü üzere, oranları 1,75 tir. Millet Partisinin oranı 0,46 dır. Oranları ileri olduğu için Y. T. Partisi bir başkanvekili ile kâtiplik ve idareci üye verilmesini istemiştir. Bu müracaat üzerine bu sabah toplanan Başkanlık Divanı, eski tesbit ettiği esas, İçtüzük üzerindeki sıraya göre yapmıştı, bilâhara Yüce Meclisin kabul etmiş olduğu Tazminat Kanunu üzerine idareci üyelerin durumu kâtipliklere göre daha üste alındığı için, Başkanlık Divanı Y. T. Partisinin bu talebini uygun bulmuştur. Binaenaleyh, bir itiraz olmadığı takdirde Y. T. Partisi için bir başkanvekili ve bir idareci üye olacaktır. Millet Partisinin ise bir kâtiplik olacaktır. Söz istiyen var mı efendim? (Yok, sesleri)

Şimdi, arkadaşlarım, grupların başkanvekilliği, idareci üye ve kâtipler için tesbit ettiği adayların isimlerini okutacağım. Lütfen not alınız ve ona göre oyunuzu kullanınız. Arz ettiğim gibi üç başkanvekili, üç idareci üye ve 6 Divan kâtibi seçilecektir.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1 Kasım 1962 Perşembe günü, Millet Meclisi Grup Umumi Heyetinde yapılan gizli oylama sonunda, Konya Milletvekili Vefa Tanır, Ankara Milletvekili İbrahim Sıtkı Hatipoğlu ve Malatya Milletvekili Nurettin Akyurt'un, Millet Meclisi Başkanlık Divanı kâtipliklerine aday olarak seçilmiş bulduklarını bilgilerinizi saygularıyla arz ederim.

Millet Meclisi

C. H. P. Grup Başkanvekili

Bursa

Dr. İbrahim Öktem

BAŞKAN — İdareci üyeleri de okutalım mı efendim? («Lütfen okutun» sesleri)

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi Başkanlık Divanı için, Anayasanın 84 ncü maddesi gereğince Partimize ayrılan bir Başkanvekili, bir idareci üye ve iki kâtiplik için aşağıda isimleri yazılı milletvekilleri Parti Grupumuzca aday olarak tesbit edilmiştir.

Bilgilerinize arz olunur.

A. P. M. Meclisi Grubu
Başkanı

Dr. Sadettin Bilgiç

Millet Meclisi Başkanvekili : Ferruh Bozbeyli (İstanbul),

Millet Meclisi İdareci Üye : Hüseyin Özalp (Samsun)

Millet Meclisi Divan kâtipleri : Nevzat Şener (Amasya), Mithat Çavdaroğlu (Balıkesir).

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1 Kasım 1962 günü yapılacak olan Divan seçiminde Partimize ayrılmış 1 Reisvekili ve 1 İdareci Üye adayları aşağıda arz edilmiştir.

Saygularıyla.

Millet Meclisi Y. T. P.
Grubu Başkanvekili

Hatay

Şekip İnal

1. Reisvekili, Konya Milletvekili Mekki Keskin.

2. İdare Âmiri, Van Milletvekili Muhlis Görentaş.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1 Kasım 1962 Perşembe günü, Millet Meclisi Grup Umumi Heyetinde yapılan gizli oylama sonunda, Yozgat Milletvekili Dr. Celâl Sungur'un, Millet Meclisi İdareci Üyeliğine aday olarak seçilmiş bulunduğunu, bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Millet Meclisi
C. H. P. Grup Başkanvekili
Bursa
Dr. İbrahim Öktem

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi Başkanvekilliğine Çankırı Milletvekili Nurettin Ok Grupumuz adaydır.

C. K. M. P. Grubu
Başkanvekili
Sivas
Cevad Odyakmaz

BAŞKAN — Şimdi Millet Meclisi Divan Kâtipliği için bir isim gönderilmiştir. Onu da okutuyorum.

Millet Partisi Kâtip adayı Ağrı Milletvekili Rıza Polat'tır.

Şimdi arkadaşlar, tasnif heyetleri için kur'a ile ad çekiyoruz. Başkanvekillikleri için :

Kerem Özcan (Ağrı) («Burada» sesleri)
Ali Bozdoğanlı (Adana) («Burada» sesleri)

Kemal Sarıbrahimoğlu (Adana) («Burada» sesleri)

Bu üç arkadaş, Başkanvekillikleri için verilen oyları tasnif edecektir.

Kâtiplikler için ad çekiyoruz :
Nizamettin Erkmen (Giresun) («Yok» sesleri)

İhsan Köknel («Burada» sesleri)
Numan Başaran (İsparta) («Burada» sesleri)

Adil Altay (Sivas) («Burada» sesleri)
Bu üç arkadaş da Kâtiplikler için verilen oyları tasnif edeceklerdir.

İdareci Üyeler için, ad çekiyoruz :
Şevki Aysan (Mardin) («Burada» sesleri)
Muhiddin Güven (İstanbul) («Burada» sesleri)

Kemal Bağcıoğlu (Maraş) («Burada» sesleri)

Bu üç arkadaş da İdareci üyelikler için verilen oyları tasnif edecektir.

Sepetler sıra ile Başkanvekili, Kâtipler, İdareci Üyeler olarak konulmuştur. Reyler ona göre sıra ile atılacaktır.

Şimdi hangi intihap dairesinden oyların atılacağını tesbit için kur'a çekiyoruz; Edirne.

Oyların toplanmasına Edirne'den başlanacaktır. İsmi okunan arkadaşlar her üç seçime ait oylarını sıra ile atacaklardır. Seçimlere başlıyoruz efendim.

(Edirne milletvekillerinden başlamak suretiyle isimler okunarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Tasnif heyetine ayrılan arkadaşlar, lütfen yerlerini alsınlar... Oyunu kullanmayan arkadaşlar lütfen oylarını kullansınlar.

Oy toplama muamelesi bitmiştir.

2. — Bursa Milletvekili İbrahim Öktem, Hatay Milletvekili Şekip İnal, Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve İsparta Milletvekili Sadettin Bilgiç'in Türkiye Büyük Millet Meclisi Plân Karma Komisyonunun yenisi seçilinceye kadar görevine devam etmesinin karar altına alınması hakkında önergesi (4/117)

BAŞKAN — Bir takrir var, okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

26 Ekim 1962 tarihli ve 77 sayılı Uzun Vâdeli Plânın Yürürlüğe konması ve bütünlüğünün korunması hakkındaki Kanun, Uzun vâdeli plân tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisi Plân Karma Komisyonu ile Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurullarında belli süreler içinde ve aralıksız olarak görüşülmesini gerektirdiğinden, adı geçen Karma Komisyonun görevinin yenisi seçilinceye kadar devam etmesi de bu hükümlerden doğan kesin bir zarurettir.

Bu itibarla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plân Karma Komisyonunun yenisi seçilinceye kadar görevine devam etmesi hususunun, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda da yapılmış olduğu şekilde, Genel Kurulca karar altına alınmasını arz ve teklif ederiz.

C. H. P. Meclis Grubu	Y. T. P. Meclis Grubu
adına	adına
Grup Başkanvekili	Grup Başkanvekili
Bursa	Hatay
Dr. İbrahim Öktem	Şekip İnal

C. K. M. P. Meclis Grubu A. P. Meclis Grubu
adına adına
Grup Başkanvekili Başkanvekili
Kütahya İsparta
Sadrettin Tosbi Sadettin Bilgiç

BAŞKAN — Takrir hakkında söz istiyen arkadaşlarımız var mı? Yok. Takriri oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — SUNUKLAR VE TELGRAFLAR

1. — *Türk Silâhlı Kuvvetleri adına, Millet Meclisi Başkan ve üyelerinin 39 ncu Cumhuriyet Bayramını kutladığını bildiren Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cevdet Sunay'ın ve Millet Meclisinin mukabil hissiyatının Genelkurmay Başkanlığına iblâğ edildiği hususundaki Millet Meclisi Başkanlığının yazıları (5/15)*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar; Başkanlık Divanı için yapılmış olan seçimlerin neticesini arz etmeden evvel, Genelkurmay Başkanlığından Cumhuriyet Bayramı vesilesiyle Millet Meclisi Riyasetine gelmiş olan tezkere ile bu tezkereye verilen cevabı okutuyorum.

Sayın Fuad Sirmen,
Millet Meclisi Başkanı.

Türk Silâhlı Kuvvetleri adına sizin ve şahsınızda güzide Millet Meclisi üyelerinin 39 ncu Cumhuriyet Bayramını kutlar, saygılarımı sunarım.

Cevdet Sunay
Orgeneral
Genelkurmay Başkanı

(Alkışlar)

Sayın Org. Cevdet Sunay
Genelkurmay Başkanı

Millet Meclisi adına sizin ve şahsınızda Türk Silâhlı Kuvvetlerinin 39 ncu Cumhuriyet Bayramı en iyi dilekelerimle kutlar saygılarımı sunarım.

Millet Meclisi
Başkanı
Fuad Sirmen

(Alkışlar)

BAŞKAN — Şimdi; Başkanlık Divanı için yapılmış olan tasnif neticesini arz ediyorum.

Önce Başkanvekilliği seçimi için, yapılan tasnif neticelerini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa
Başkanvekillikleri için yapılan seçime (335)

üye katılmış neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye

Ağrı

Kerem Özcan

Üye

Adana

Ali Bozdoğanoglu

Üye

Adana

Kemal Sarıbrahimoğlu

Mekki Keskin (Konya)	311
Nurettin Ok (Çankırı)	193
Ferruh Bozbeyli (İstanbul)	159
Muhiddin Güven (İstanbul)	116
Ahmet Tahtakılıç (Uşak)	77
Saadet Evren (Kaçar) (İstanbul)	14
Refet Aksoy (Ordu)	5
Vefa Tanır (Konya)	2
Sadrettin Tosbi (Kütahya)	1
Ahmet Oğuz (İstanbul)	1
Muslih Görentaş (Van)	1
Kadri Eroğan (Urfa)	1

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, tasnif neticesinde Mekki Keskin arkadaşımızla, Nurettin Ok arkadaşımız gerekli nisabı tamamlamışlar ve haklarındaki Reisvekilliği oylama muamelesi bitmiştir.

Ferruh Bozbeyli arkadaşımız ise 159 rey almışlardır. Halbuki, seçime iştirak edenlerin yekûnu 335 olduğuna göre, kendisinin seçilebilmesi için, bunun yarısından bir fazla olan oyu alması lâzımgelmektedir. Yani, 335 in bir fazlası olan 168 oy alması gerekmektedir. Arkadaşımız bu 168 oyu aldığı takdirde, bütün Reisvekillikleri seçimi ikmal edilmiş olacaktır. Bu açık olan adaylık için seçim tekrar edilecektir. Yalnız arkadaşlarıma şu noktayı arz edeyim; seçeceğimiz Başkanvekili behemehal A. P. Grupuna dâhil bir arkadaş olacaktır.

MUHİDDİN GÜVEN (İstanbul) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

MUHİDDİN GÜVEN (İstanbul) — Sayın milletvekilleri; Meclis Başkanvekilleri hususunda yapılan seçimin neticesini dinledim. Huzurunuzda grupumun parti namzeti olarak mevcut değilim, namzetliğimi de koymuş değilim. Buna rağmen Yüksek Heyetinizin teveccühleriyle şimdi Başkanlık Divanı tarafından okunan reylerin üzerinde toplandığını gördüm. Bu, benim için çok kıymetli bir hâtura olarak kalacaktır. Fakat ben grupum namzeti olmamam sıfatıyla reylerinizin lâyük bir yolda tecelli etmesini ve buna göre kıymetlendirilmesini sizlerden istirham ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN — İdareci üyeler için yapılan seçim neticesini arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

İdareci üyelikler için yapılan seçime 335 üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Mardin	İstanbul
Şevki Aysan	Muhiddin Güven
	Üye
	Maras
	Kemal Bağcıoğlu

1. Celâl Sungur (Yozgat)	310
2. Muslih Görentaş (Van)	298
3. Hüseyin Özalp (Samsun)	296
4. İ. Sıtkı Hatipoğlu (Ankara)	2
5. Süleyman Bilgen (Nevşehir)	1
6. H. Fikret Aka (Nevşehir)	1
7. Rıza Polat (Ağrı)	1
8. İptal olunan	5
9. Boş Pusla	10

BAŞKAN — Nısap mevcuttur. Muamele tamamdır. Bu üç arkadaşımız Millet Meclisi İdareci Üyeliğine seçilmişlerdir.

Şimdi; Divan Kâtiplikleri için yapılan seçimin neticesini arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Başkanlık Divanı Kâtiplikleri için yapılan seçime (335) üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen oyları

almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Ankara	İsparta
İhsan Köknel	Lokman Başaran
	Üye
	Sivas
	Adil Altay

Vefa Tanır (Konya)	311
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu (Ankara)	308
Nurettin Akyurt (Malatya)	304
Nevzat Şener (Amasya)	298
Mithat Çavdaroğlu (Balıkesir)	295
Rıza Polat (Ağrı)	282
Boş	9
İptal	6
Hüseyin Özalp (Samsun)	3
Osman Bölükbaşı (Ankara)	2
Ragıp Gümüşpala (İzmir)	1
Muhiddin Güven (İstanbul)	1
Nurettin Ok (Çankırı)	1
Muslih Görentaş (Van)	1
Ferruh Bozbeyli (İstanbul)	1
Zeki Yağmurdereli (Trabzon)	1
Abdürrahman Güler (Çorum)	1

BAŞKAN — Divan Kâtiplikleri için yapılan seçimde nısap mevcuttur. Muamele tamamdır. İsimleri okunan altı arkadaşımız Riyaset Divanı Kâtipliklerine seçilmişlerdir.

Şimdi seçimin ikmal edilebilmesi için bir Başkanvekilliği seçimi tekrarlanacaktır. Bunun için kâğıtlar dağıtılıyor, lütfen Adalet Partisi Grubuna dâhil bir arkadaşın ismini yazmanızı rica ediyorum.

Muhterem arkadaşlar, şimdi yeni seçilen Meclis Divan Kâtipleri arkadaşlardan ikisi lütfen kürsüdeki yerlerini alsınlar, efendim.

Buyurunuz, Sayın Nevzat Şener. (Alkışlar) İki büyük parti grupundan olmak üzere seçilenlerden bir de Cumhuriyet Halk Partisinden birisi, Meclis Divan Kâtipliği kürsüsüne buyurunlar : Buyurunuz Sayın İbrahim Sıtkı Hatipoğlu, (Alkışlar)

(Yeni seçilen bu iki kâtip yerlerini aldılar.)

BAŞKAN — Kâğıtlar dağıldı mı efendim? Tasnifi, yine eski tasnif heyeti yapсын, efendim.

Bu tasnif heyetinin vazife yapması size uygun mu arkadaşlar? («uygun» sesleri)

Şimdi seçime hangi intihap dairesinden başlanılacağını tesbit için, kura çekiyorum : Yozgat.

(Yozgat milletvekillerinden başlanılmak üzere isimler okundu ve oylar toplandı.)

BAŞKAN — Tasnif Heyeti lütfen yerini alsın. Oyunu kullanıyın var mı efendim? (Yok sesleri) Oy kullanma muamelesi bitmiştir.

(Reylerin tasnifi yapıldı.)

BAŞKAN — Başkanvekilliği için yapılmış olan seçimin neticesini arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Başkanvekillikleri için yapılan seçime (263) üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı olanlar hiralarmela gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Ağrı	Adana
Kerem Özcan	Ali Bozdoğanoglu

Üye
Adana
Kemal Sarıbrahimoglu

Muhiddin Güven	: 139
Ferruh Bozboyli	: 104
Refet Aksoy	: 8
Razıp Gümüspala	: 1
Melâhat Gedik	: 1
Ahmet Tahtakılıç	: 1

Ömer Kart : 1

Boş pusla : 8

BAŞKAN — Nisap mevcuttur. Muhiddin Güven arkadaşımız Başkanvekilliğine seçilmiştir. (Ortadan alkışlar.)

Buyurun Mekki Keskin.

MEKKİ KESKİN (Konya) — Çok muhterem arkadaşlarım. Başkanlık Divanına seçmek lütfunda bulunduğunuz arkadaşlarım namına ve kendi adıma sonsuz teşekkürlerimi sunar, bundan böyle de tarafsızlığımızı muhafaza ederek, itimatlarınıza lâyük olmaya çalışacağımızı arz ederiz. Hürmetlerimle. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, İctüzük hükümlerine göre ilk toplantı tarihinde, - birinci birleşimi takibeden birleşimde - komisyonların seçilmesi icabettmektedir. Meclisimizin parti gruplarını kuvvet derecelerine göre komisyonlara gösterecekleri adayları tesbit edebilmeleri için zamana ihtiyaçları vardır. Bu itibarla Riyaset, önümüzdeki toplantının Pazartesi günü değil, 7 Kasım 1962 Çarşamba günü yapılmasını uygun görmektedir. Bu hususu oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir. Gündemimiz bitmiştir.

7 Kasım 1962 Çarşamba günü saat 15. te toplanılmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 17,18

5. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Maras Milletvekili Kemal Bağcıoğlu'nun, asayişini bozan hâdiselere ve bunların önlenmesi bakımından alınan tedbirlere dair yazılı soru önergesi ve Adalet Bakanı Abdülhak Kemal Yörük'ün yazılı cevabı. (7/162) (1)*

Yüksek Başkanlığına

Memlekette huzur ve sükûnun tesis ve idare

(1) İçişleri Bakanının cevabı, 19.9.1962 tarihli 118 nci Birleşim Tutanak Dergisindedir.

mesi, bilhassa vatandaşın emniyet ve itimat içinde yaşaması ve bu meyanda asayişini muhil hâdiselerin önlenmesi ancak bu kabil harekât ve hâdiselerin süratle meydana çıkarılarak hakiki faillerinin adaletle teslimi ile mümkündür.

Vatanımızın her köşesinde, ezeümle Şark ve Cenup bölgelerindeki köy ve nahiyelerden başka şehir ve kasabalarda da gece ve gündüz yol kesme, ev basma, soygunculuk, tehdit, darp ve sirkat hâdiseleri geçen yıllara nazaran his-

sedilir şekilde artmış ve nitekim bu hususatı göz önüne alan İçişleri Bakanlığı muayyen bölgelerde motorlu jandarma takip müfrezeleri tertibederek faaliyete geçirmiş bulunmaktadır.

1. Son 4 - 5 yıl zarfında memleketimizde asayışı bozan ve yukarıda vasıfları gösterilen suçların seneleri ayrı ayrı gösterilmek suretiyle miktarının ve failleri meçhul kalanların keza her yıl ne olduğunun,

2. Hâdiselerin artması karşısında alınan tedbirlerin ve bu artışların hakiki sebep ve saikinin ne olduğunun,

3. Asayışı temin, failleri meçhul kalanları veya suçluları, hali firarda bulunanları taharri, tesbit ve yakalamak için tavzif kılınan takip müfrezelerinin aldıkları neticelerin ne olduğunun,

4. Zabitanın vazife ifası sırasında vatandaşa yaptığı muamele tarzı ile suç teşkil edecek her hangi bir harekette bulunulup bulunulmadığının ve ezcümle Maraş'ın Elbistan ilçesi Büyük Yapalak köyü ile Gaziantep merkez ilçesine bağlı Büyük Araptar köyünde ve diğer bâzı yerlerde vatandaşlara reva görülen muamele tarzının ve bilhassa ismi geçen köylerde bâzı evlerin kapıları kırılarak sandık ve konsolları açılmak suretiyle, kaçak iddiasıyla bir kısım eşyalarının alınıp alınmadığı, kaçak olduğu sabitse failleri, değilse usulsüz muamelede bulunanlar hakkında ne gibi işlem yapıldığının, keza takip müfrezesinin yıllardır infaz edilemeyen kesinleşmiş mahkeme ilâmının Elbistan İcra Memurluğunca talebedilen yardıma mübaşeret etmesine rağmen infaz sırasında aksine hareket edilerek infaza mâni olunup olunmadığının,

İçişleri ve Adalet Bakanları tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını arz ve teklif ederim.

24 . 7 . 1962

Maraş Milletvekili
Kemal Bağcıoğlu

T. C.

Adalet Bakanlığı
C. İ. G. Müdürlüğü
Sayı : 25228

24.10.1962

Konu : Milletvekili Kemal Bağcıoğlu'nun yazılı sorusu Hk.
Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü ifadesiyle alınan 8.9.1962 gün ve 2706 - 13433 - 7 - 162 sayılı yazıları.

Maraş Milletvekili Kemal Bağcıoğlu tarafından verilen yazılı soru önergesinde :

«Memlekette huzur ve sükûnun tesis ve idamesi, bilhassa vatandaşın emniyet ve itimat içinde yaşaması ve bu meyanda asayışı muhil hâdiselerin önlenmesi ancak bu kabül hareket ve hâdiselerin süratle meydana çıkarılarak hakiki faillerini adalete teslimiyle mümkündür.

Vatanımızın her köşesinde, ezcümle Şark ve Cenup bölgelerindeki köy ve mahiyelerden başka şehir ve kasabalarda da gece ve gündüz yol kesme, ev basma, soygunculuk, tehdit, darp ve sirkat hâdiseleri geçen yıllara nazaran hissedilir artmış ve nitekim bu hususatı göz önüne alan İçişleri Bakanlığı muayyen bölgelerde motorlu jandarma takip müfrezeleri tertibederek faaliyete geçirmiş bulunmaktadır.

1. Son 4-5 yıl zarfında memleketimizde asayışı bozan ve yukarıda vasıfları gösterilen suçların seneleri ayrı ayrı gösterilmek suretiyle miktarının ve failleri meçhul kalanların keza her yıl ne olduğunun,

2. Hâdiselerin artması karşısında alınan tedbirlerin ve bu artışların hakiki sebep ve saikinin ne olduğunun,

3. Asayışı temin, failleri meçhul kalanları veya suçluları hali firarda bulunanları taharri, tesbit ve yakalama için tavzif kılınan takip müfrezelerinin aldıkları neticelerin ne olduklarının,

4. Zabitanın vazife ifası sırasında vatandaşa yaptığı muamele tarzı ile suç teşkil ede-

cek her hangi bir harekette bulunup bulunmadığının ve ezcümle Maraş'ın Elbistan ilçesi Büyük Yapalak köyü ile Gaziantep merkez ilçesine bağlı Büyük Araptar köyünde ve diğer bazı yerlerde vatandaşlara reva görülen muamele tarzının ve bilhassa ismi geçen köylerde bazı evlerin kapıları kırılarak sanduk ve konsolların açılmak suretiyle, kaçak iddiasıyla bir kısım eşyaların alınıp alınmadığı, kaçak olduğu sabitse failleri, değilse usulsüz muamelede bulunanlar hakkında ne gibi işlem yapıldığının, keza takip müfrezesinin yıllardır infaz edilemeyen kesinleşmiş mahkeme ilâmının Elbistan icra memurluğunca talebedilen yardıma mübâşeret etmesine rağmen infaz sırasında aksine hareket edilerek infaza mâni olunup olunmadığının,»

Yazılı olarak cevaplandırılması Adalet ve İçişleri Bakanlarından istenilmektedir.

I - Şark ve Cenup bölgelerindeki gece ve gündüz yol kesme, ev basma, soygunculuk, tehdit, darp ve sırkat hâdiselerinin son 4 - 5 yıl içindeki miktarların ve faili meçhul kalanların ayrı ayrı gösterildikleri liste eklince sunulmuştur.

II - A) Gaziantep'in merkez ilçesine bağlı Büyük Araptar köyü ve diğer bazı yerlerde vatandaşlara reva görülen muameleler hakkında mezkûr mahal saveliğine yazılan yazıya verilen cevapta :

«Şark'ta son zamanlarda vukubulan soygunculuk ve hali firarda bulunan suçluların takibi için İçişleri Bakanlığınca görevlendirilen jandarma müfrezesinin mütâaddit adam öldürerek hali firarda bulunan Büyük Araptar köyünden Mehmet Karahan'ın sık sık mezkûr köye gelip gittiğini tesbit etmesi üzerine bu firarinin yakınlıklarının evlerinde yapılan aramalarda muhtelif kılıç ve memnu bıçak bulunduğu hususu zabıta tevsik edilerek suçlular hakkında gerekli takibata tevessül edildiği;

Keza evlerinde arama yapılanlar, müfreze tarafından kendilerine işkence yapıldığından bahsile şikâyetle bulunmuşlarsa da gerekli inceleme ve tahkikat sonunda iddianın sübut derecesine ermediği;

Katil firarisi Mehmet Karahan'ın Suriye'de yakalanması üzerine evvelce kendilerine işkence edildiğinden ötürü şikâyetle bulunanların müfreze tarafından işkence yapılmadığını, iş-

kence edilir korkusuyla bu şekilde müracaatte bulduklarını beyan ettikleri ve alınan ifadelerinin bu yolda zapta geçirildiği;

Neticeten, verilen haberlerin doğru bulunmadığı ve hiç kimsenin kapısı kırılarak içeri girilmediği gibi kaçak eşya namı altında hiçbir eşyanın zaptedilmemiş olduğu ve hâdisenin belirtilen şekilde cereyan eylediği;

Anlaşılmıştır.

B) Maraş'ın Elbistan ilçesi Büyük Yapalak köyü ile diğer bazı yerlerde vatandaşlara reva görülen muameleler hakkında alâkalı mahal C. Saveliğine yazılan yazıya verilen cevaptan :

«Büyük Yapalak köyünden Şıhlı Özkan'da kaçak eşya yakalandığı, bu şahıs hakkında bu suçtan dolayı Elbistan Asliye Ceza Hâkimliğine dâva ikame olduğu, mevcutlu olarak getirilen sanığın ifadesi alınırken jandarmada dövülme neticesi suçunu ikrar ettiğini müdafasında ileri sürmesi üzerine dövenler hakkında ayrıca takibata geçildiği, Büyük Yapalak köyünden başkaca şikâyet ve ihbar mevcudolmadığı;

Asliye Hukuk Hâkimliğinden verilen ilâmın infazına giden icra memurunun yanına zabıta kuvveti almak için kaza Jandarma Kumandanlığını müracaatta bulunduğu ve bu sırada 5 nei Bölge Jandarma Kumandanlığınca teşkil olunan ve Yarbay Sabri Kartal Kumandasında bulunan müfrezesinin firarileri yakalamak üzere Elbistan'a gelmiş bulunması üzerine bu müfrezede kıdemli Üsteğmen İbrahim Erdinç'in emrine jandarma kuvvetleri verilerek icra memuru ile birlikte gönderildiği 5. 7. 1962 tarihinde hâdis mahalli olan Bebe mezrasına varıldığı ilâmda ismi yazılı Turabi Öztoprak'ın evinin yıkılmasına başlandığı ancak Turabi Öztoprak'ın hâdis mahallinde bulunmadığı orada bulunan annesi Safiye ile Kızkardeşi Mavili'nin bu infaza mâni olmak istedikleri bu sebeple icra memurunun İncecik köyünden amele tutarak zorla kapıyı açtırıp eşyaları dışarı çıkardıktan sonra evi yıktırmaya başladığı, bu sırada Safiye ile Mavili'nin üsteğmene müracaatla evi yıkılan ameleler tarafından eşyalarının çalındığını şikâyet etmeleri üzerine ameleleri damdan indirdiği ve üzerlerini aradığı ve bilâhara sıraya dizerek bu şahısların bir kısmını dövdüğü ve emir vererek dövdürdüğü ve

onlara sövmek suretiyle hakarete bulunduğu, icra memurunun taleplerinin bir kısmını yerine getirmedığı ve icra memuruna hakarete bulunduğu ve ayrıca Safiye Öztoprak ve arkadaşlarının da İcra Memuru Talât Kayran'a sövüp taş attıkları ve bu hâdiseler sebebiyle yapılan hazırlık tahkikatı sonunda :

a) Elbistan C. Savcılığının 27.9.1962 gün ve 962/485 - 441 sayılı iddianamesi ile jandarma Kıdemli Üsteğmen İbrahim Erdiñ hakkında Osman Demir ve arkadaşlarını darp ve tahkirden ötürü asliye ceza mahkemesine dâva açıldığı;

b) İcra memurunun vâkı şikâyeti üzerine yapılan hazırlık tahkikatı sonunda ise :

Elbistan C. Savcılığının 5.9.1962 gün ve 962/486 - 413 sayılı iddianamesi ile asliye ceza mahkemesine, Jandarma Kumandanı İbrahim Erdiñ hakkında adli vazifeyi ihmal, Safiye Öztoprak ve arkadaşları hakkında da vazife sırasında mukavemet suçlarından dâva açıldığı;

Jandarma Üsteğmeninin amelelerden dört şahıs hakkında eşya çaldıklarından bahisle zabıt varakası tanzim edip infazı durdurduğu ancak bu şahıslar hakkında hazırlık tahkikatı neticesinde ademi takip kararı verildiği, Safiye Öztoprak'ın icra memuru ile dâvacı İncecek köyü muhtarı Ömer Yılmaz'ı eşyaları yağma ettirmekten ve ilâmda yazılı olmıyan evini yıktırmaktan dolayı şikâyet ettiği ve bu hâdiseler sebebiyle yapılan hazırlık tahkikatı sonunda Elbistan C. Savcılığına 28.9.1962 gününde 962/447 karar 962/377 sayısıyla İcra Memuru Talât Kayran ve Muhtar Ömer Yılmaz haklarında takipsizlik kararı verildiği;

Anlaşılmıştır.

Keyfiyetin önerge sahibine bildirilmesine delalet buyurulması arz olunur.

Abdülhak Kemal Yörük
Adalet Bakanı

1958 - 1961 yılları arasında işlenen tehdit, mesken masuniyetini ihlâl, darp, hırsızlık ve yağma yol kesmek ve adam kaldırmak suçlarına ait cetvel

(Aşağıda yazılı rakamlar dâva adedini gösterir.)

		Tehdit (T.C.K. 191)			
		1958	1959	1960	1961
		5 580	6 517	7 132	7 215
Mesken masuniyetini ihlâl (T.C.K. 193)		4 814	5 113	5 406	5 692
		Darp (T.C.K. 456)			
		34 855	38 049	43 051	45 921
		Hırsızlık (T.C.K. 491 - 492 - 493)			
		22 986	27 150	28 299	29 803
Yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak		(T.C. K. 495)			
		1 085	1 024	1 213	1 336

2. — *Maras Milletvekili Adnan Karaküçük'ün, asayışı bozan hâdiselere ve bunların önlenmesi bakımından alınan tedbirlere dair yazılı soru önergesi ve Adalet Bakanı Abdülhak Kemal Yörük'ün yazılı cevabı (7/163) (1)*

Yüksek Başkanlığa

Memlekette huzur ve sükûnun tesis ve idamesi, bilhassa vatandaşın emniyet ve itimat icinde yaşaması ve bu meyanda asayışı muhil hâdiselerin önlenmesi ancak bu kabül hareket ve hâdiselerin süratle meydana çıkarılarak hakiki faillerinin adalete teslimi ile mümkündür.

Vatanımızın her köşesinde, ezcümle Şark ve Cenup bölgelerindeki köy ve nahiyelerden başka şehir ve kasabalarda da gece ve gündüz yol kesme, ev basma, soygunculuk, tehdit, darp ve sirkat hâdiseleri geçen yıllara nazaran hissedilir şekilde artmış ve nitekim bu hususatı göz önüne alan İçişleri Bakanlığı muayyen bölgelerde motorlu jandarma takip müfrezeleri tertibederek faaliyete geçirmiş bulunmaktadır.

1. Son 4-5 yıl zarfında memleketimizde asayışı bozan ve yukarıda vasıfları gösterilen suçların seneleri ayrı ayrı gösterilmek suretiyle miktarının ve failleri meçhul kalanların keza her yıl ne olduğunun,

2. Hâdiselerin artması karşısında alınan tedbirlerin ve bu artışların hakiki sebep ve salikinin ne olduğunun,

3. Asayisi temin, failleri meçhul kalanları veya suçluları hali firarda bulunanları taharri,

(1) *İçişleri Bakanının cevabı, 19.9.1962 tarihli 118 nci Birleşim Tutanak dergisindedir.*

tesbit ve yakalamak için tazyif kılınan takip müfrezelerinin aldıkları neticelerin ne olduğunun,

4. Zabitanın vazife ifası sırasında vatandaşa yaptığı muamele tarzı ile suç teşkil edecek her hangi bir harekette bulunup bulunmadığının ve ezcümle Maraş'ın Elbistan ilçesi Büyük Yapalak köyü ile Gaziantep merkez ilçesine bağlı Büyük Araptar köyünde ve diğer bâzı yerlerde vatandaşlara revâ görülen muamele tarzının ve bilhassa ismi geçen köylerde bâzı evlerin kapıları kırılarak sandık ve konsolları açılmak suretiyle kaçak iddiasıyla bir kısım eşyalarının alınıp alınmadığı, kaçak olduğu sabitse failleri, değilse usulsüz muamelede bulunanlar hakkında ne gibi işlem yapıldığının, keza takip müfrezesinin yıllardır infaz edilemeyen kesinleşmiş mahkeme ilâmının Elbistan İcra Memurluğunca talebedilen yardıma mübaşeret etmesine rağmen infaz sırasında aksine hareket edilerek infaza mâni olunup olunmadığının,

İçişleri ve Adalet Bakanları tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını arz ve teklif ederim.

24 . 7 . 1962

Maraş Milletvekili
Adnan Karaküçük

T. C.

Adalet Bakanlığı
C. İ. G. Müdürlüğü
Sayı : 25231

24 Ekim 1962

Konu : Milletvekili Adnan Küçük'ün yazılı sorusu hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü ifadesiyle alınan 8 . 9 . 1962 gün ve 2707 - 13434 - 7 - 163 sayılı yazıları.

Maraş Milletvekili Adnan Karaküçük tarafından verilen yazılı soru önergesinde;

«Memlekette huzur ve sükûnun tesis ve idamesi, bilhassa vatandaşın emniyet ve itimat içinde yaşaması ve bu meyanda asayiş muhil hâdiselerin önlenmesi ancak bu kabil hareket ve hâdiselerin süratle meydana çıkarılarak hakiki faillerini adalete teslimiyle mümkündür.

Vatanımızın her köşesinde, ezcümle Şark ve Cenup bölgelerindeki köy ve nahiyelerden başka şehir ve kasabalarda da gece ve gündüz yol kesme, ev basma, soygunculuk, tehdit darp ve sirkat hâdiseleri geçen yıllara nazaran hissedilir derecede artmış ve nitekim bu hususâtı göz önüne alan İçişleri Bakanlığı muayyen bölgelerde motorlu jandarma takip müfrezeleri tertip ederek faaliyete geçilmiş bulunmaktadır.

1. Son 4 - 5 yıl zarfında memleketimizde asayiş bozan ve yukarıda vasıfları gösterilen suçların seneleri ayrı ayrı gösterilmek suretiyle miktarının ve failleri meçhul kalanların keza her yıl ne olduğunu;

2. Hâdiselerin artması karşısında alınan tedbirlerin ve bu artışların hakiki sebep vesâikının ne olduğunun;

3. Asayiş temin, failleri meçhul kalanları veya suçluları halifirarda bulunanları taharri, tesbit ve yakalama için tazyif kılınan takip müfrezelerinin aldıkları neticelerin ne olduklarının;

4. Zâbitanın vazife ifası sırasında vatandaşa yaptığı muamele tarzı ile suç teşkil edecek her hangi bir harekette bulunup bulunmadığının ve ezcümle Maraş'ın Elbistan İlçesi Büyük Yapalak köyü ile Gaziantep Merkez İlçesine bağlı Büyük Araptar köyünde ve diğer bâzı yerlerde vatandaşlara revâ görülen muamele tarzının ve bilhassa ismi geçen köylerde bâzı evlerin kapıları kırılarak sandık ve koonosolları açılmak suretiyle, kaçak iddiasıyla bir kısım eşyaların alınıp alınmadığı, kaçak olduğu sabitse failleri, değilse usulsüz muamelede bulunanlar hakkında ne gibi işlem yapıldığının, keza takip müfrezesinin yıllardır infaz edilemeyen kesinleşmiş mahkeme ilâmının Elbistan icra memurluğunca talep edilen yardıma mübaşeret etmesine rağmen infaz sırasında aksine hareket edilerek infaza mâni olunup olunmadığının,»

Yazılı olarak cevaplandırılması Adalet ve İçişleri bakanlıklarından istenilmektedir.

1. Şark ve Cenup bölgelerindeki gece ve gündüz yol kesme, ev basma soygunculuk, tehdit, darp ve sirkat hâdiselerinin son 4 - 5 yıl içindeki miktarlarının ve faili meçhul kalanların ayrı ayrı gösterildikleri liste eklice sunulmuştur.

II - A) Gaziantep'in Merkez İlçesine bağlı Büyük Araptar köyü ve diğer bâzı yerlerde vatandaşlara revâ görülen muameleler hakkında

mezkûr mahal savcılığına yazılan yazıya verilen cevaptan :

«Şark'ta son zamanlarda vukubulan soygunculuk ve hali firarda bulunan suçluların takibi için İçişleri Bakanlığınca görevlendirilen jandarma müfrezesinin, mütaaddit adam öldürerek hali firarda bulunan Büyük Araptar köyünden Mehmet Karahan'ın sık sık mezkûr köye gelip gittiğini tesbit etmesi üzerine bu firarının yakınlarının evlerinde yapılan aramalarda muhtelif kılıç ve memnu bıçak bulunduğu hususu zabıtla tevsik edilerek suçlular hakkında gerekli tabihata tevessül edildiği;

Keza evlerinde arama yapılanlar, müfreze tarafından kendilerine işkence yapıldığından bahsile şikâyetle bulunmuşlarsa da gerekli inceleme ve tahkikat sonunda iddianın subut derecesine ermediği;

Katil firarisi Mehmet Karahan'ın Suriye'de yakalanması üzerine evvelce kendilerine işkence edildiğinden ötürü şikâyetle bulunanların müfreze tarafından işkence yapılmadığını, işkence edilir korkusuyla bu şekil müracaatta bulduklarını beyan ettikleri ve alman ifadelerinin bu yolda zapta geçirildiği;

Neticeten verilen haberlerin doğru bulunmadığı ve hiçbir kimsenin kapısı kırılarak içeri girilmediği gibi kaçak eşya namı altında hiçbir eşyanın zaptedilmemiş olduğu ve hâdisenin belirtilen şekilde cereyan eylediği;

Amlaşımıştır.

B) Maraş'ın Elbistan İlçesi Büyük Yapalak köyü ile diğer bâzı yerlerde vatandaşlara reva görülen muameleler hakkında alâkalı mahal C. Savcılığına yazılan yazıya verilen cevaptan :

«Büyük Yapalak köyünden Şıhlı Özkan'da kaçak eşya yakalandığı, bu şahıs hakkında bu suçtan dolayı Elbistan Asliye Ceza Hâkimliğine dâva ikame olunduğu, mevcutlu olarak getirilen sanığın ifadesi alınırken jandarmada dövülme neticesi suçunu ikrar ettiğini müdafaasında ileri sürmesi üzerine dövenler hakkında ayrıca takibata geçildiği, Büyük Yapalak köyünden başkaca şikâyet ve ihbar mevcut olmadığı;

Asliye Hukuk Hâkimliğinden verilen ilâmların infazına giden iera memurunun yanına zâbita kuvveti almak için kaza jandarma kumandanlığına müracaatta bulunduğu ve bu sırada 5 nci Bölge Jandarma Kumandanlığına teşkil olunan ve Yarbay Sabri Kartal Kumandasında bulunan

müfrezenin firarileri yakalamak üzere Elbistan'a gelmiş bulunması üzerine bu müfrezede kıdemli Üsteğmen İbrahim Erdiç'in emrine jandarma kuvvetleri verilerek iera memuru ile birlikte gönderildiği, 5.7.1962 tarihinde hâdis mahalli olan Bebe mezrasına varıldığı, ilâmda ismi yazılı Turabi Öztoprak'ın evinin yıkılmasına başlandığı ancak Turabi Öztoprak'ın hâdis mahallinde bulunmadığı orada bulunan annesi Safiye ile kızkardeşi Mavili'nin bu infaza mâni olmak istedikleri bu sebeple iera memurunun İncecik köyünden amele tutarak zorla kapıyı açtırıp eşyaları dışarı çıkardıktan sonra evi yıktırmaya bağladığı, bu sırada Safiye ile Mavili'nin Üsteğmene müracaatla evi yıkan ameleler tarafından eşyalarının çaldığını şikâyet etmeleri üzerine ameleleri damdan indirdiği ve üzerlerini aradığı ve bilâhara sıraya dizerek bu şahısların bir kısmını dövdüğü ve emir vererek dövdürdüğü ve onlara sövmek suretiyle hakarete bulunduğu iera memurunun taleplerinin bir kısmını yerine getirmediği ve iera memuruna hakarete bulunduğu ve ayrıca Safiye Öztoprak ve arkadaşlarının da İera Memuru Talât Kayran'a sövüp taş attıkları ve bu hâdiseler sebebiyle yapılan hazırlık tahkikatı sonunda;

a) Elbistan C. Savcılığının 27.9.1962 gün ve 962/485-441 sayılı iddianamesi ile Jandarma Kumandanı Kıdemli Üsteğmen İbrahim Erdiç hakkında Osman Demir ve arkadaşlarını darp ve tahkirden ötürü asliye ceza mahkemesine dâva açıldığı;

b) İera memurunun vâki şikâyeti üzerine yapılan hazırlık tahkikatı sonunda ise :

Elbistan C. Savcılığının 5.9.1962 gün ve 962/486-413 sayılı iddianamesi ile Asliye Ceza Mahkemesine, Jandarma Kumandanı İbrahim Erdiç hakkında adli vazifeyi ihmal, Safiye Öztoprak ve arkadaşları hakkında da vazife sırasında mukavemet suçlarından dâva açıldığı;

Jandarma Üsteğmeninin amelelerden dört şahıs hakkında eşya çaldıklarından bahisle zabıt varakası tanzim edip infazı durdurduğu ancak, bu şahıslar hakkında hazırlık tahkikatı neticesinde âdemitakip kararı verildiği, Safiye Öztoprak'ın iera memuru ile dâvacı İncecik Köyü Muhtarı Ömer Yılmaz'ın eşyaları yağma ettirmekten ve ilâmda yazılı olmayan evini yıktırmaktan dolayı şikâyet ettiği ve bu hâdiseler sebebiyle yapılan hazırlık tahkikatı sonunda

Elbistan C. Saveliğineca 28. 9. 1962 gününde 962/477 karar, 962/377 sayısıyla İera Memuru Talât Kayran ve Muhtar Ömer Yılmaz haklarında takipsiz kararı verildiği;

Anlaşılmıştır.

Keyfiyetin önerge sahibine bildirilmesine delâlet buyurulması arz olunur.

Adalet Bakanı
Abdülhak Kemal Yörük

1958 - 1961 yılları arasında işlenen tehdit, mesken masuniyetini ihlâl, darp, hırsızlık ve yağma yol kesmek ve adam kaldırmak suçlarına ait cetvel

Tehdit (T. C. K. : 191)
(Aşağıda yazılı rakamlar açılan dava adedini gösterir)

1958	1959	1960	1961
5 580	6 517	7 132	7 215
Mesken masuniyetini ihlâl (T. C. K. : 193)			
4 814	5 113	5 406	5 602
Darp (T. C. K. : 456)			
34 855	38 049	43 031	45 921
Hırsızlık (T. C. K. : 491 - 492 - 493)			
22 986	27 150	28 299	29 803
Yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak (T. C. K. : 495)			
1 085	1 024	1 213	1 336

3. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Trakya'da linyit ocağı işletenlere, Sanayi Bankası tarafından, işletme kredisi verilip verilmeyeceğine dair yazılı soru önergesi ve Sanayi Bakanı Fethi Çelikbaş'ın yazılı cevabı (7/199)

Özü : Trakya'da kömür ocağı işletenler için : Sanayi Bankası tarafından işletme kredisinin verilip verilmeyeceğine dair Sanayi Bakanından yazılı soru.

Millet Meclisi Başkanlığı eliyle Sanayi Bakanlığına

Trakya'da muhtelif sahalarda linyit ocağı işleten küçük madencilerimiz, işletmelerini devam ettirebilmek için kredi sıkıntısı içerisinde bulunmaktadırlar.

İhtiyaçları bulunan kredinin Sanayi Bankası tarafından özel bir fondan verilmesinin kabul

olup olamayacağını yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

30 . 9 . 1962

Fahir Giritlioğlu
Edirne Milletvekili

T. C. 31 . 10 . 1962

Müsteşarlık Yazı İşleri Bürosu
Sanayi Bakanlığı
Sayı : 1/322

Millet Meclisi Başkanlığına

15. 10. 1962 tarih, 7 - 199/3335 - 16233 sayılı yazılarına :

Trakya'da linyit ocağı işletenlere Sanayi Bankası tarafından işletme kredisi verilip verilemeyeceğine dair Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi hakkında Bakanlığımız cevabı ilişik olarak sunulmuştur.

Arz ederim.

Fethi Çelikbaş
Sanayi Bakanı

Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun yazılı soru önergesi hakkında Sanayi Bakanlığı cevabı :

Soru :

Trakya'da muhtelif sahalarda linyit ocağı işleten küçük madencilerimiz, işletmelerini devam ettirebilmek için kredi sıkıntısı içerisinde bulunmaktadırlar.

İhtiyaçları bulunan kredinin Sanayi Bankası tarafından özel bir fondan verilmesinin kabul olup olamayacağını yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

Cevabı :

Soru önergesinde ismi zikrolunan (Sanayi Bankası) adlı müessese hali tasfiyede bulunmaktadır. Kastedilen Sanayi Kalkınma Bankası ise, tamamen yerli ve yabancı hususi sermayenin iştirakiyle kurulmuş bir Anonim Şirket olan bu müessesenin statüsü de maden istihraç işlerine kendi kaynaklarından kredi tefrik etmesine müsait bulunmamaktadır.

Diğer sanayi kollarından farklı olarak maden sanayii, müstahsil hale geçinceye kadar büyük yatırımlara ve uzun zamana muhtaç bulunduğu ve arama, işletme devresinde yapılan masraflar büyük riziko taşıdığından, madencilik bu güne kadar memleketimiz kredi sistemi içinde yeter derecede kredi bulamadığı bir vaktidir.

Bu durum nazara alınarak madencilüğimizin muhtacolduğu finansmanı temin edecek ayrı bir (Maden Gelişme Bankası) nın kurulmasına karar verilmiş ve bununla ilgili olarak Bankalar Kanunu ile Maden Kanununda gerekli görülen tadillere ait tasarılar Büyük Meclise sevk edilmiş bulunmaktadır. Bahis konusu tasarılarından biri olan Yatırım ve Kalkınma Bankaları hakkındaki kanun tasarısı halen Millet Meclisi Umumi Heyetinden geçmiş bulunmaktadır.

Hususi sektör eliyle ve süratle kurulmasına gayret edilen bu finansman müessesesiyle madencilüğimizin kredi bakımından beklenen ferahlığa kavuşacağı ümedilmektedir.

4. — *Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, haksız bir tasarrufla görevinden uzaklaştırılmış bulunan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdür Yardımcısına dair yazılı soru önergesi ve Sanayi Bakanı Fethi Çelikbaş'ın yazılı cevabı (7/201)*

Özü : Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu eski Umum Müdür Muavini Doktor Mühendis Reşat Sarıbaş'ın Sanayi eski Bakanı Sebati Ataman tarafından haksız bir tasarrufla vazifeden uzaklaştırılmasının telâfisi hakkında ne düşünüldüğüne dair.

Büyük Millet Meclisi Başkanlığı eliyle Sanayi Bakanlığına

Doktor Mühendis Reşat Sarıbaş Askerî Fabrikalar (Bilâhara Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu olmuştur) hesabına Almanya'da tahsile başlamış, II nci Dünya Harbi dolayısıyla İstanbul Amerikan Kolejinde İngilizce öğrenimini takiben Amerika'ya gönderilmiş ve Amerika'da büyük bir başarı ile (adı geçen hakkında Amerikan Üniversitesinden Genelkurmay Başkanlığına takdir yazıları gönderilmiştir) yüksek mühendis ve işletme iktisadî mevzuunda doktora tahsilini yaparak yurda avdet etmiştir. 1946 dan 1950 yılına kadar Askerî Fabrikalarda ve bu müessesenin 1950 de Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna inkilâbetmesi üzerine 1950 den 1959 yılına kadar son müessesede başarı ile çalışmış, mütaaddit takdirnameler almış, her kademesini kendi sâyi gayreti ile atlayarak Umum Müdür Muavin-

liğine kadar yükselmiş ve bu vazifeyi de üç yıl ifa etmiştir.

1959 yılı Nisan ayında mumaileyhi adı geçen müessese ve makamdan her hangi bir sebep gösterilmeksizin sâkit Sanayi Bakanı Sebati Ataman'ın emri ile Sümerbank'a müşavir tâyin edilmiş görüyoruz.

Asli yerinden sebepsiz olarak ayrılmış olan bu zatın müşavirliği zamanında serbest piyasada iş aradığını, ve nihayet Nisan 1960 da bulunduğu bir iş neticesi Sümerbanktan istifa ettiğini, istifasının mevkii muameleye konmaması için kaşla göz arasında Başbakanlık Umumi Murakabe Heyetine tâyin edildiğini, serbest teşebbüsle vâkı anlaşması neticesi murakabe heyetinden de istifa ederek yeni işine başladığını öğrenmekteyiz.

Reşat Sarıbaş hakkında meslekî ve memuriyet durumunu özetlemeye çalıştığım yukardaki izahatımla zannediyorum ki onun mevcut ve mahfuz bulunan sicil kayıtlarına uygun olarak bir ifadeyi kullanmış bulunmaktayım.

Bu kanaatten hareket ederek Sayın Bakanlıktan aşağıdaki hususun cevaplandırılması ihtiyacını duyuyorum.

Söyle ki;

1. Reşat Sarıbaş'ın çalışmakta bulunduğu Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumundan Nisan 1959 da Sümerbank Müşavirliğine tâyini işleminde Bakanlık için ne gibi bir lüzum ve zaruret görülmüştür? Mumaileyhin aktif bir vazifeden Sümerbank Müşavirliğine tâyinde onun liyakatsizliği veya asıl vazifesinde çalışmaz halde olduğu gibi idareyi haklı çıkartan her hangi bir sebep göz önünde tutulmuş ise mumaileyhin işbu tâyini ile birlikte kendisine ceza hükümleri niçin bildirilmemiştir.

2. Reşat Sarıbaş'ın eski vazifesinden alınıp Sümerbanktaki pasif bir göreve getirilişinde ve bu görevde iken Nisan 1960 tarihindeki çok haklı istifasını bertaraf etmek amacıyla Başbakanlık Yüksek Murakabe Heyetine alelacele tâyin ettirililişinde, devrin Sanayi Bakanı Sebati Ataman'ın keyfi ve indî bir tasarrufu olmuş mudur?

Reşat Sarıbaş 2 Haziran 1960 tarihindeki istifası vesilesiyle verdiği dilekçesinin «eski iktidarın menfaatlerine hizmet edememiş olacağım ki» şekilinde ifade bulan gerekçesinde mağdu-

riyetini ve uğradığı haksızlıkları belirtmeye çalıştığı halde ve bahusus İhtilâlin ilk kabinesi Sanayi Bakanı Muhtar Uluer'e «hizmete amâde olduğunu bildiren» müracaatı bulunmasına rağmen, İhtilâl sonrası hükümetler devresi zarfında ismi geçen Reşat Sarıbaş'ın hukukunu vika-ye zımında re'sen hiçbir teşebbüse geçilmediği anlaşılmıştır:

Sanayimiz alanında yüksek sevkü idareci ve işletmeçi yüksek mühendis ihtiyacının kendini bütün şiddetiyle hissettirdiği bir realite iken, işletme mühendisliği doktorasını vermiş bulunan Reşat Sarıbaş'ın âmme sektöründe değeri ile mütenasip bir vazifeye alınması ve binaetice memleketimizin değerli bir evlâdından faydalanma yönünden Bakanlığın ne gibi bir düşüncesi mevcuttur?

Durumun yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

27 . 9 . 1962

Fahir Giritlioğlu
Edirne Milletvekili

T. C.

Sanayi Bakanlığı 31 . 10 . 1962

Müsteşarlık Yazı İşleri Bürosu

Sayı : 1/323

Millet Meclisi Başkanlığına

15 . 10 . 1962 tarih, 7-201/3338-16236 sayılı yazınıza :

Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu eski Genel Müdür Muavininin durumu ile ilgili yazılı

soru önergesi hakkındaki Bakanlığımız cevabı ilişik olarak sunulmuştur.

Arz ederim.

Fethi Çelikbaş
Sanayi Bakanı

Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun Makina ve Kimya Kurumu eski Genel Müdür Muavini Reşat Sarıbaş'la ilgili yazılı soru önergesi hakkında Sanayi Bakanlığı cevabı :

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu eski Genel Müdür Muavini Reşat Sarıbaş, Sümerbank İdare Meclisinin 28 . 4 . 1959 tarih, 15 sayılı kararıyla bu Genel Müdürlük Teknik Müşavirliğine naklen tâyin edilmiş ve 31 . 5 . 1960 tarihine kadar bu görevde bulunmuştur. Kararname ile tâyin edilmiş bir vazifeden başka bir göreve naklinde lâhik olması lâzımgelen muvafakatinin, (dosyasında her hangi başka bir kayıt bulunmadığına göre), mezkûr vazifede işe başhyarak bir seneden fazla müddetle çalışmış olmasıyla, mevcudolduğunu kabul etmek gerekmektedir.

Adı geçenin bilâhara Sümerbank Müşavirliğinden Yüksek Murakabe Heyeti Uzmanlığına naklinin de bu Heyet Başkanlığının yazılı talebi üzerine ve tamamen mevzuata uygun şekilde yapılmış olduğu dosyasının tetkikinden anlaşılmıştır.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin teknik eleman ve umumiyetle personel ihtiyaçlarının karşılanması ve buralarda bir göreve atanma muameleleri, tamamen kendi sorumlu organlarının takdir ve yetkisi dâhilinde bulunmaktadır.

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

BİRİNCİ BİREESİM

1 . 11 . 1962 Perşembe

Saat : 15,00

1. — Başkanlık Divanı seçimi
(Başkanvekilleri, Kâtipler ve İdare Âmir-
leri)

